

Toezichtsvisie Raad van Toezicht Staatsbosbeheer

1. Toezicht met maatschappelijke verantwoordelijkheid als vertrekpunt

De Raad van Toezicht (RvT) van Staatsbosbeheer houdt toezicht vanuit een diepe betrokkenheid bij het publieke belang dat Staatsbosbeheer dient. Staatsbosbeheer beheert als zelfstandig bestuursorgaan met een wettelijke taak het kenmerkende groene erfgoed van Nederland en levert daarmee een directe bijdrage aan brede maatschappelijke opgaven: van biodiversiteit tot klimaatadaptatie, van natuurinclusieve landbouw tot gezondheid en recreatie. De RvT ziet het als haar opdracht om toe te zien op de realisatie van deze maatschappelijke waarde en daarmee op de legitimiteit van de organisatie in een veranderende samenleving.

De maatschappelijke verantwoordelijkheid van de RvT krijgt vorm in de balans tussen toezicht houden, raad geven en klankborden, met oog voor onafhankelijkheid, integriteit en publieke verantwoording. De RvT is zich ervan bewust dat Staatsbosbeheer geen traditionele uitvoeringsorganisatie is, maar dé publieke natuurbeheerder in Nederland.

2. Integrale toezichtsvisie: optimaliseren van maatschappelijke waarde

De RvT hanteert een integrale toezichtsvisie, waarin zij haar rol niet alleen ziet als het bewaken van continuïteit, rechtmatigheid en doelmatigheid, maar nadrukkelijk als het bewaken en bevorderen van de maatschappelijke waarde die Staatsbosbeheer creëert. Deze waarde wordt gerealiseerd door het verbinden van de wettelijke taken met de grote maatschappelijke transitie van deze tijd: energietransitie, woningbouw, circulaire economie en klimaatbeleid.

Toezicht is daarbij niet statisch, maar dynamisch en contextueel. De RvT zoekt actief de dialoog over strategische keuzes, begeleidt de herpositionering van Staatsbosbeheer waar nodig, en toetst of de maatschappelijke opdracht – zoals verankerd in de Wet verzelfstandiging Staatsbosbeheer – op effectieve en toekomstbestendige wijze wordt uitgevoerd.

3. Relatie tot andere organisaties: gedeeld eigenaarschap, richtinggevend leiderschap

De RvT onderschrijft de verantwoordelijkheid van Staatsbosbeheer voor het geheel van natuur beheer in Nederland. In het krachtenveld van andere organisaties, zoals Rijkswaterstaat, het Ministerie van Defensie, Natuurmonumenten en de provinciale Landschappen – staat Staatsbosbeheer nadrukkelijk niet als concurrent, maar als partner

vanuit het publieke belang.

Vanuit de schaal, spreiding en publieke opdracht van Staatsbosbeheer mag richtinggevend leiderschap worden verwacht. De RvT stimuleert dat Staatsbosbeheer in netwerkverband werkt, actief samenwerking zoekt en zich ook richtinggevend opstelt bij vraagstukken van nationaal belang zoals Natura 2000, het Natuurnetwerk Nederland, de Bossenstrategie en de reductie van stikstof.

4. Verhouding tot opdrachtgevers

De RvT erkent het complexe bestuurlijke speelveld waarin Staatsbosbeheer opereert. Tegelijkertijd blijft het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur de formele eigenaar, kadersteller en opdrachtgever. De wet, het convenant (2014) en de periodieke evaluatie bieden daarvoor de institutionele basis

Na de decentralisatie van het natuurbeleid zijn de provincies de belangrijkste financiers en opdrachtgevers voor het natuurbeheer voor Staatsbosbeheer. De plannen en programmering van Staatsbosbeheer zijn dan ook sterk op de provinciale beleidskaders georiënteerd. De RvT ondersteunt het bestuur in het strategisch relatiebeheer met ministerie en provincies, met aandacht voor heldere taakafbakening, wederzijds respect en gezamenlijke strategievorming.

5. Rol en samenstelling van de RvT: onafhankelijk, deskundig en complementair

De RvT functioneert onafhankelijk en bestaat uit leden met een breed, complementair profiel, waarin expertise op het gebied van natuurbeheer, openbaar bestuur, financiën, bedrijfsvoering, HR en governance samenkomen. Het 'groene profiel' wordt daarbij nadrukkelijk gezien als een inhoudelijke competentie die zich verhoudt tot andere bestuurlijke ervaring.

De RvT reflecteert periodiek op haar eigen functioneren.

6. Eenhoofdig bestuur: toezicht, tegenspraak en steun

De wettelijke structuur van een eenhoofdig bestuur stelt kaders aan de manier waarop de RvT haar rol vervult. De RvT ziet het als haar verantwoordelijkheid om in deze context actief bestuurlijke tegenspraak, klankbord en steun te bieden, zeker waar het gaat om complexe strategische keuzes of bestuurlijke dilemma's.

De formele afspraken over de werkgeversrol van de RvT – voortvloeiend uit de wet – vereisen een zorgvuldige invulling van de relatie met het ministerie, zodat gezagsverhoudingen helder zijn en het vertrouwen tussen bestuur, toezicht en overheid wordt geborgd.